

Ekáti Pōl enE éjwí bEpay ntá Nkwō Kōrint

¹ Mē Pōl, mūnto Yesu Kristo bekoŋo nkaysi Mandem, ke nchí sɪŋ ekáti enE. Nchí fá ne Tímōti, mōmáyses amōt. Nchí sɪŋ ntá yeka bōnkwō Mandem abhen etōk Kōrint ne bo Mandem mankem abhen báchi atú Akáiya ankem.

² Mandem Etayese ne Yesu Kristo Acha mántōŋ be berɪndu, mánychE be kpák.

Pōl áchyè bakak ntá Mandem ndū yi afyè bho ntí

³ Sémbítí Mandem ne Chi Yesu Kristo Acha ywese. Achí Mandem ntínso ne áchyE bhese nepōptintí.

⁴ AchyE bhese nepōptintí ndū besōŋori ebhesé menkem be sēnkway bechyE bo abhen báchi ndū yēntiki enyū esōŋori nepōptintí. Nkúbhé nepōptintí enen Mandem áchyè bhese mpok esōŋori, ke nékà sēnkway bechyE bo abhen bachi ndū esōŋori nepōptintí. ⁵ Ndu séghò beyá esōŋori éti sébháré mm̄et ne Kristo nó ke Mandem áf̄uet ntá Kristo bechyE bhese nepōptintí. ⁶ Sébhòŋ esōŋori chí bé Mandem anchyE bhe nepōptintí, ampeme bhe. Ne Mandem áchyE bhese nepōptintí chi be sēnkway bechyE bhe nepōptintí. Enku mǎnkway ye bebhōŋ ekébhénti ndu bete kákátí ndū nkúbhé besōŋori ebhen sébhòŋ. ⁷ Sébhàka ntí ne bhe, ne sebhiki bhōŋ becháy mbōnyune serinji be ndū báká bebhōŋ esōŋori mbō bhese, Mandem áchyE bhe nkwo nepōptintí mbō enyū yi ákà ne bhese.

8 Bōma, séyàŋ mǎndiŋi beyǎ besəŋəri ebhen sébhónó awu atú Esia. Báchyε bhεse nenyok enen néyá necha. Ekε séfére ntí ndũ sékàysi be ndak ywεse ámay. 9 Esəŋəri éyá kpát séróbhe non chi newú. Ke efakari nyaka nə chi bekε séndiŋi be sépú kwáy bekwak mmuet eyεse. Séghó bé sébhəŋ besiki ntí ne Mandem mmu ákwáy bekε bawú mampetnsem ndũ nepém. 10 Mandem áfére bhεsé ndũ newú, ne chəŋ andək ambi bepeme bhεse. Sébhàka ntí chi ne yi be chəŋ ampət ampeme bhεse. 11 Be nkwə bǎbhəŋ bekwak besε ndũ nenikímuet. Ne chəŋ beyǎ bo mánchye nəkə Mandem bakak ěti yεse, beyiŋi berĩnti ebhen yi átónó bhεse ěti beyǎ nenikímuet.

Ntí anε Pǎl awupsi nkaysi berəŋ Kōrint

12 Enyiŋ ene éká sédèp awə anti chi be batĩ yεse ághàti bhεse be nepém enεse nechi sayri ne bə mmik, sayri sayri ne bhe. Sékε menyiŋ mbə bo Mandem ne ntí nemət ne tetep ndu sébhíki koŋo nerinĩndak enen bə mmik. Sékε nə chi ndũ berĩndu Mandem bechi ne bhεse. 13-14 Enyiŋ ene bǎpày ndũ bekáti ebhεse chi enyiŋ ene echi bhεse anti, sebhiki bhεse yěnyiŋ. Yě bǎbhiki jwimem néne beyiŋi enyũ bo sechi, nókó ká be chəŋ mǎnjwimem sayri ewak émət, be nywəp Yesu Acha átwə, mǎnkway bedep awə anti ěti yεse nkúbhé mbə enyũ besé sédèp mbure awə anti ěti yeka.

15 Těndu mpú makati nyaka wáwák be chəŋ mǎnsiki ntí ne me, mbəŋ nkaysi beyambi bétwə awu ntá yeka be maŋák beghə me ámbák ne bhe ndəŋ epay. 16 Mbəŋ nyaka nkaysi béte awu ntá yeka ke mfuet ndək atú Masidónia, mpét ntě béghə

bhe mpok mfú atú Masidónia nchí petnsem, be eyo énkɛ māmbəŋ mbi béchyε me nekwaκ ndŭ nekə enen mēřəŋ Judéya. ¹⁷ Nchí kɛ nyaka mbə bŏ mmik kε? Mmŭ mmik kε árəm enyiyŋ émət ankɛ chi échák. ¹⁸ Tëndu Mandem achi tetep, enyiyŋ ene ngátí bhe puyě eyəŋ ene nkwa mmu ákà enyiyŋ émət ankɛ chi echak. ¹⁹ Yesu Kristo Mmə Mandem anε Silvánəs ne Tíməti ne me séghàti nyaka bhe ɛti yi ndŭ nkwa ayeka apú mmu beyəŋ beyəŋ. Enyiyŋ ene yi árémé, yŏ kε yi ákà. ²⁰ Chi befaet ntá Yesu kě bariεp Mandem mankem áfù tetep. ɛti yŏ kε sérəm ndu nnyén Yesu Kristo bé “Amen” * ndu bechyε Mandem kenókó. ²¹ Mandem kε áchyè bhεε ne be betaŋ be sénté kpirí ne Kristo. Yi kε afyé bhεε bé sémbák bŏbhi, ²² afyé bhεε eriŋ amæet, betaŋ be sechi bŏbhi. Akɛ nŏ ndu áchyé bhεε ɛfónŏ Bedyere mmu achi amem bati yeśé ndu betaŋ be chəŋ anchyε bhεε yěntiki enyiyŋ echak.

²³ Mandem achi ntísie wa be mpú sence. Ntí anε mbíkí petnsem Kōrint chi be mbíkí yaŋ mpet nchyé bhe εsəŋəri échák. ²⁴ Sébhíkí yaŋ besət chi betaŋ beghati bhe menyiyŋ ebhen bābhónŏ ménókó. Sérinŋi bé bābhəŋ bāte kpirí ndŭ nekə eneka ne Yesu. Séyàn chi be sénchem amó ne bhe senkɛ betik be maŋák ameka anja.

2

¹ ɛti eyo kě nkɛ nti be mpú pere twə awu ntá yeka ndəŋ achák ndu mbíkí yaŋ bechəŋti bati ayeka amem. ² Mbák nkú bati ánychónŏ be amem, agha achák áchi awu anε ákway bekɛ me mbón maŋák?

* **1:20** Amen: Chi “Embák nŏ” ndŭ eyəŋótək ene bo Israel.

Pú nkúbhé be mbák nkɛ bati áchónó be amem? ³ Ἐτι εἶπε καὶ ἑκάστη ἐνε. Nsiη yó enyu εἶπε be nnán ntwó awu, be bho bǎbhəŋə bechye me maŋák, bǎké kɛ nti nenchəŋə me amem. Ndíní sayri be mbák nchí maŋák, be nkwo bǎbhak maŋák. ⁴ Nsiη be ne beyǎ bebe anti, ne basémé, ne babhesε amík. Mbíkí siη béchəŋti bati ayeka amem. Nsiη chi bekɛ mǎndiηi be nkəŋ be tontó.

Eri befoŋori mmũ ane áchye εsəŋori

⁵ Κε mmũ ane átwó ne εsəŋori, abhíkí kɛ chi me. Mbíkí yaη berem tontó, ke ngo be áká chi be mankem. ⁶ Ntémsí ane beyǎ bheka bǎká be mánychε mmu wu akway nɔ. ⁷ Foŋorí yé ka yi, mǎnychε yi nepəŋtintí be menyιη beke taη mencha yi enyu ené yi ákpiki fεε amɔ. ⁸ Nchí nik ye be mməet be mǎmpet mǎnkɛ yi angɔ be bǎkəŋ yi tetep. ⁹ Nti ane nsíní bhe ekáti εἶπε chi be mmó be ngo mbák chəŋ mǎnkɛ yěntiki enyιη ene ngátí bhe. ¹⁰ Yěntiki mmu ane bǎfoŋori bebú bhi, me nkwo nchí foŋori yi. Ne mǎfoŋori mbák enyιη echí mbəŋ ene éyàŋ be mámfəŋori yi. Nchí foŋori yi ἔτι yeka ndu nnyén Kristo mmu áto me. ¹¹ Ebəŋ bebhak enyu εἶπε be Satan áké bhəŋ betəŋ amfay yeεε. Besé babhəŋ serιηi nkaysi yi.

Betikí Kristo ebhen sékɛ bechi mbɔ erítí eriep ntá Mandem

¹² Mpok nchwóbhé Troas ndu beghati bho Mbok Ndíndí ἔτι Yesu Kristo, Acha ánéné mbi ntá ya. ¹³ Yě nɔ, nti nébhíkí pəp me amem ndu mbíkí

gho mm̄ere wa Táȳt̄os aré. * Ngati ye bh̄o be, “Mānch̄ok̄o sayri.” Mfa nd̄ok atú Masid̄onia.

Bef̄uet ntá Kristo, s̄enù s̄ens̄ot chi awónem

¹⁴ Bakak ámbák ne Mandem mmu ánù ans̄ot chi awónem. As̄ot bhesé mb̄o batemé nenu abhen bákémé ebh̄inenu ne áya bese mbi mpoknkem ndu sér̄obhé nu chi ebhe Yesu n̄ene. Ȳéntiki ebhak ene sér̄on̄, Mandem áf̄uet ntá yese bek̄a bo mándin̄i Kristo ndu sék̄u Mbok Nd̄ind̄í antáká nókó mb̄o erítí eriep mb̄ankem ¹⁵ Bapém ayese achi mb̄o bawet erítí eriep amen Kristo áchyé ntá Mandem. Eriep eȳo étaka ndũ nk̄w̄o bo abhen Mandem áp̄eme ne ndũ nk̄w̄ó bo abhen bákò chi ndũ mbi n̄ewú. ¹⁶ Ntá bo abhen bákò ndũ mbi n̄ewú, eriep ene echi chi mb̄o ebéptí eriep ené éw̄ay bh̄o way. Ke ntá bo abhen Mandem áp̄eme, séchi erítí eriep ene échyè nepém. Ntiki mmu ákway bek̄a ené enyũ betik? ¹⁷ Beyá bo bás̄ot Mbok Nd̄ind̄í ane bágh̄ati bho mb̄o mbi beyan nkáp. Besé sépú n̄o, ségh̄ati bho Mbok Nd̄ind̄í chí ne nti nem̄ot, ndũ betan̄ Kristo, ne serin̄i be amík Mandem achi bhes̄e am̄et.

3

P̄öl ák̄u betik mb̄o mmũ Nku Nk̄o

¹ Enyin̄ ene sér̄em̄ ěti mm̄et eyese éké k̄u m̄ankaysi be sépet séȳan̄ chi be mándin̄i enyu bho séchi. Bo báchí abhen bábh̄ón̄ó b̄etw̄o be ne bek̄ati ebhen b̄er̄em̄ erírí ěti eya. M̄enyũ bo bho, b̄ap̄et báyan̄ n̄o chi be m̄anchye bh̄o bek̄ati be mánt̄on̄ ntá bo bachak? Bese sépu n̄o. ² B̄ě b̄abh̄on̄ ke báchí ek̄ati

* **2:13** “M̄m̄ere” fá, chi “Nti m̄ub̄etok Yesu”.

ενέ έρєм ερίρί έτι βetik εbhεε. Βásiη εκάτι εγo chi amem bati ayεεε, * βe yěntiki mmu ampay andiηi enyũ bo séchi. ³ Ne bătōη kponoroη βé Kristo ke ásíηi εκάτι ene ató bhεε ne yó. Abhíkí siη yo ne enokékati. Asiη yo chi ne Efónó Mandem mmu áchyè nepém. Abhíkí siη yo ndũ bégbáká batay. Asiη yo chi amem batĩ bakwāηwaη.

⁴ Sékway berem menyιη ebhen mbonyune sésiki nti ne Mandem ndũ nnyén Yesu Kristo. ⁵ Ebhíkí tōη βe βεε babhōη sérèm βe sékway bō abhen bákù betik ebhen. Mandem ke ákú sénkwáy beku bhō. ⁶ Nkúbhé Mandem ke ákú sénkwáy bebhak bakũ betik, ndu bégháti bho έti Nku Nkō. Nku Nkō ane áyāη βe, nebho néne, bo báké koηo chi ebhé mbō enyu básíηi nyaka, ke sébhōη beghok chi Efónó Bedyere. Ebhé έtwò mmu chi ne newú ke Efónó Bedyere átwò chi ne nepém.

⁷ Bāriηi βe yěndu nku nsí ane átwò ne newú, ákù nyaka bo mángō betāη Mandem kponoroη. Mandem asiη bebhé ndũ bégbáká batay achye ntá Moses. Ené Moses ásēp bérōη ntá bo Israel ne batay yō, bediéré Mamdem bére ghō yi besí. Ndu ásēp bediéré Mandem ebhō mémay nōkō. Yě nō, yě mmu wap kekway beyiηi yi besí tebhe tebhe. ⁸ Mbák ékway bébhak nyaka enyu yō ndũ mpok nku nsí, ná ne echōη, ndũ mpok nku nkō? Betik Efónó Bedyere mmu áchyè nepém bebhōη betōη bediéré Mandem tontó encha mpok nku nsí. ⁹ Nku nsí átwò nyaka ne ntémsi. Yě nō, abhak chi enyιη ενé έtōη betāη

* **3:2** Mbok bekáti ebhén te nebhōnet bérèm βe, “Amem bati yeka”.

Mandem. Néne, Nku Nkò, yó ane ákù sémák chak besí Mandem, abhəŋ bétəŋ betəŋ Mandem ancha Nku Nsí. ¹⁰ Teteɓ, ndü ndak ane, nku nsí abhíkí bhəŋ betəŋ mbənyune sérəbhe koŋo chi Nku Nkò ane áchá nku nsí ndü átəŋ bediéré Mandem tontó. ¹¹ Teteɓ, mbák nku nsí ane abhíkí tat ákway nyaka betəŋ bediéré Mandem, Nku Nkò ane abhíkí bhəŋ ngwenti abhəŋ betəŋ bediéré ebhi ancha ane nsí.

¹² Tëndu sébhónó nebhakántí, sébhəŋ ngəngəŋ ne sékà menyih ne netanánti. ¹³ Moses ákùti nyaka besí bhi ne nden mpoknkem ane bediéré Mandem ebhen béghò besí bhi bébhó memay mandú mandú, be bo Israel báké ghə ndü ménəmsi. Sépú bhese yənyih. ¹⁴ Bo Israel bághò nyaka bediéré Mandem, yě nə, bágwót batí yap amem. Enyu eyə ke echí ne bebharébhə bhap kpáte echəŋ. Yəntiki mpok ane bápəy bekáti Mandem ebhen nku nsí, ébhak chi mbə be nden eyə akúti batí yap, ne ékə bə báké jwimem ndü enyih ene bápəy. Ndiere Kristo ke ákway beferé ekúti eyə ndü batí yap. ¹⁵ Nkúbhé enyu yə ke échí kpáte echəŋ. Yəntiki mpok ane bápəy basih amen Moses, bápú jwimem, mbənyune ébhak ntá yap chi mbə be básət enyih bákuti batí ayap. ¹⁶ Ke mpok mmu átikínsem ndü esí nepém eni, átwò ntá Acha be amferé enyih ene ékúti ntí eni. ¹⁷ Néne, Acha ane sérəm nə éti yi ákù menyih chi ne Efónó Mandem, ne yəntiki ebhak ené Efónó Acha achi ne bho, bábəŋ nganganəŋ. ¹⁸ Néne, bese bo sébhíkí pere bhəŋ nden ane akúti batí yese, séghò bediéré Acha, ne séyibhiri bebhak mbə yi. Ne ndü séyibhiri neŋək ne neŋək, bediéré ebhi béghò

bhese amuet ménja mendakò nòkò chi ambi. Acha mmu ákà menyìj ne Efónó Mandem ke ákà embak nò.

4

Mandem chi Mandem bediéré

¹ Tëndu serìjì be Mandem ntínso ke áchyé bhese betik ebhen-ne sékù, sepú fere amó. ² Séféré ntí ndù menyìj ebhen bétwò ne ntíanwóp ne ndù bebéptí menyìj ebhen bo bákù ansem ansem. Sépú kà betábhá ne mmu wáwák ne sepu mò beyibhiri Eyòj Mandem. Enyìj ene sékù chi beghati bho tetep Mandem enyu ené yéntikì mmu ákwày berìjì be sechi bõ tetep besí Mandem. ³ Mbák Mbok Ndíndí ane séghàti bho achi chi mbò enyìj ene echi bhésé bhésé, ábhák enyu eyò chi ntá bo abhen bachi ndu mbi newú. ⁴ Bõ bhò bápú jwimem ndù Mbok Ndíndí mbònyune Satan mmu achi mandem mmik anémé bò amik be báke noko Mbok Ndíndí. Yì apu yan bó mangó bediéré ebhen béghò. Nò chi, bediéré ebhen bífù ndù Mbok Ndíndí èti Kristo. Apu yan bò mandìjì enyù Kristo achi, Kristo mmu achi enyu émòt ne Mandem. ⁵ Sépú kò beghati bho èti mmuet ayese. Séghàti bho chi èti Yesu Kristo ne be yi achi Acha. Mbák chi bhese babhòj, enyìj ene séghàti bhe chi be sechi chi bõ betok bhèka èti Yesu. ⁶ Ndù nebhònet, ené Mandem ághòko mmik, arem be bediéré méngó ndù ejuri, ne ebhak nò. Nkúbhé Mandem ke ákà bediéré ebhi béghò amem batì yese. Ne séghò bediéré Mandem ndù béghò besí Kristo ne sérìjì néne enyù bediéré Mandem bechi.

Sechi mbò betè ntòp ebhen keném kechi aré

⁷ Bediéré ebhen béghò bese anti chi nném enyìn. Yé nò, bese babhòh sèchi chi mbò beté ntòp, betan ti. Eyo étòh be, beyá betan ebhen sébhóhó békù betik Mandem béfù chi ntá yi, puyé ntá yese. ⁸ Mpok ne mpok, báchyè bhese besòhòri menyu ne menyu, ke besòhòri bhò bepu bókòti beté ntòp ebhen bhese sèchi. Echa bheseé enyù sébhóhó békù ke sepu fere amó. ⁹ Mányòk bhese, ke Mandem apú rò bebhak ne bhese. Bádep bhese amik, ke bápú kway beway bhese. ¹⁰ Yéntiki ebhak ene séròh, besòhòri ebhen séghò bechi mbò be sépókò newú Yesu amuet sékò ne nò. Èti yò, bo bághò nepém Yesu ndu nékù betik amuet yese. ¹¹ Tetep, sèchi anyù newú mpoknkem èti Yesu, ne eyò ékù Mandem ántòh enyù nepém enen mbòh Yesu Acha nékù betik ndù mmuet eyesé ene épú tat fá amik. ¹² Séká ye newú, bé mǎnkway bébhòh nepém enén nébhiki bhòh ngwénti.

¹³ Tëndu sébhóhó nkúbhé efóhó neka mbò mmù ane areme mbò enyu echi amem Ekáti Mandem be, “Nnókó, ne èti yò ndem”. Bese nkwò sénoko, ne èti yò séghàti bo Mbok Ndíndí. ¹⁴ Sérìhì be Mandem mmu áká Yesu Acha ápérénssem ndù nepém, ákù chòh besé nkwò sémpetnsem ndù nepém ne yi, ne ansòt bhese ne bhe sémbak ne Yesu ndù nebháét bechókò bhi. ¹⁵ Besòhòri ebhen menkem bechi chi ndù berì ebheka, be ndù berìndu Mandem bégháká ntá beyá bho, ménká bo abhen báchyè Mandem bakak mánjá mándòk nòkò chi ambi, be bo mánchye nókò Mandem kenókò.

Nkojo Yesu chi mmù ekébhénti

¹⁶ Tëndu sérìhì menyìn ebhen, sépu fere amó. Yëndu betan ebhen nkwòmuet mémày méndòk nòkò

chi ambi, Mandem äkù sembəŋ nəkə betəŋ bekə amem bati ayese yəntiki nywəp. ¹⁷ Ne besəŋəri ebhen séghò fá amík béchi mandú tontó, ne bépu tat. Békwač bhese kwak be sénkwáy bo abhen séchwè ndũ beyă maŋák Mandem ewak émət. Maŋák amə acha yəntiki enyiyi ne abhiki bhəŋ ngwenti. ¹⁸ Sépú yiyi ye menyiyi ebhen bo bághò ne amík. Séyiyi chi ebhen bápú ghə, mbənyune menyiyi ebhen bo baghə béfæere fæet. Ebhen bápú ghə ke bebhak mpoknkem.

5

Chəŋ mmæet ane apu gu amen ane agu

¹ Séríní be mmæet ayesé ane fá amík achí mbə bétəm. Mbák bétəm ebhen ménkwén, Mandem ächye bhese eket ekə awu amfay. Puyě chi bakwəŋwan ke bághókó yə, mbəŋ Mandem ke áchyè mmæet nkə yə, ne yə abhíkí bhəŋ ngwenti. ² Tetep, séchi ndũ nedí kebho fá amík ne sénəŋ ne beyă ekwak be Mandem anchye bhese mmæet ekə ene echí amfay, ³ be ndu afyé yə bhese amæet, séké bhak bebho bewə. ⁴ Ndũ bétəm ebhen sechi aré néne, sébhəŋ esəŋəri ne séchí ndũ nedí kebho. Ebhíkí tón be séyən Mandem ámféré mmæet ane ágù. Séyən chi be yi anchye bhese mmæet nkə, be enyiyi ene epu gu émen ene égù. ⁵ Mbəŋ Mandem ké ákú sémbák bo abhen sékwáy bébhəŋ mmæet nkə yə. Achyé bhesé Éfónó eyi mbə nkem bé chəŋ anchye bhese mmæet nkə yə nkwə tetep.

⁶ Sébhəŋ ye nti netaŋ netaŋ mpoknkem ndu séríní be, ené sébhæét ndũ mmæet ene, sépú kway bebhak amfay ne Yesu Acha. ⁷ Ndũ nepém enese fá amík

sébhōñ neka ne yi. Sépú ghō yi ne amík. ⁸ Sébhōñ nti ne éri ntá yeſe be séndó mm̄æet ene sendok sembak anywóp ne Acha. ⁹ Ndu echi ye nō, yě sébh̄æét chi fá amík, yě séchí chí awu ne yí, nném enyih chi bé sénk̄u menyih ebhén bek̄u yi ámbóñ mañák ne bhese mpoknkem. ¹⁰ Ntí achi be yěntiki mmu abhōñ bête besí Kristo mmu átàn bo mankem. Chōñ yěntiki mmu ambóñ nsáy ane ákwáy ne yi békōño nepém eni fá amík. Mbák sék̄u beri, chōñ sémbóñ erítí akap, ne mbák sék̄u bebá, sémbōñ ntémsi.

Yěntiki mmu ákway bebhōñ mbi bebhak sayri ne Mandem

¹¹ Ndu séríñí be átàn chōñ bo mankem, sebhōñ becháy ne Yesu Acha. Bechay ebhen bék̄u séfyè ye betañ ndu bek̄u be bo mánóko be menyih ebhen séghàti bhō bechi tetep. Mbōñ Mandem aríñí bhesé sayri, ne nkáysí be be nkwo bārīñi enyũ bo séchi. ¹² Ebhíkí tōñ be sépet séyàn bek̄u mändīñi menyu bo sechi. Séyàn chí bek̄u mändīñi ntí ane bābhónó bépanyu ěti eyese bé mändīñi enyũ bābhónó békéme bo abhen bārēm ebáb̄u ěti yeſe. Mpányu yap apu yihñi enyũ nti mmu nechi amem ne Mandem. Báyīñi bho chí ndũ nté yap achi. ¹³ Mbák sechi bechiñtí bho mbō enyũ mbok bo bārēm, sébhák nō chí ndu sénũ bechye Mandem kenókó. Ke mbák báká be sépú bechiñtí bho, diñí yé ka be sék̄u betik chí ěti yeka. ¹⁴ Betik ebhen sék̄u, sék̄u bhō chí mbonyune ekōñ ené Kristo épuri bhese. Sénoko be ndu Kristo ágú ěti yěntiki mmu, besé mankem sénāñ segu. ¹⁵ Agú ěti yěntiki mmu be bo abhen básóré nepém nekō enen yi áchyè ne mañák báké pere bhak chí ndũ mm̄æet eyap. Bapém ayap ándōp chí mbō enyũ

yi áyàñ mbònyune òti yap ke yi ágú ne òti yap ke Mandem áká yi ápérénssem ndù nepém.

¹⁶ Bèbho néne, sépú pere yìjì ye bho chí bekoño nkaysi bõ mmik. Enyu eyò ke séyìjì nyaka Kristo, ke néne, serìjì mbõj enyũ mmu yi áchí. ¹⁷ Ène ètòj be mmu ane ábháré mmuet ne Kristo aròp ye chi mmũ nkò. Menyìjì besí béfuet, ebhen bekò ke béròbhé.

¹⁸ Mandem ke áká be menyìjì ebhen menkem mémbák enyu eyò. Yí ke átó Kristo ánkà sémpétnsem ntá yi, ne achyé bhesè betik bekà bo mámpétnsem mámbòj kpák ne Mandem. ¹⁹ Eyò ètòj be Mandem áfuet nyaka ntá Kristo bekà yèntiki mmu ámpétnsem ambòj kpák ne yi. Abhíkí pere yìjì nyaka ndù bò bapu bhuerè bebhé. Ne afyé ntó amò yese enén nékà bo mámpétnsem mámbòj kpák ne yi. ²⁰ Séchí ye bo abhen Kristo afyé ntó enen bhesé amò. Mbòj Mandem ke áfuet ye ntá yese, ndu ábhìjì be ne ekòj. Ndù nnyén Kristo, sénìk be mmuet, pet ka nsem ntá Mandem. ²¹ Èti yese, Mandem akà Kristo mmu ábhíkí kà ye bebú ámbák mbúbà be sémfúét ntá yi sémbák chak besí Mandem.

6

Pàl àghà esòjri mbò munto Kristo

¹ Bese bo sékà betik ne Mandem, sénìk be mmuet be bàké rò berìndu ebhen yi atòjò bhe mémbák ndéndem. ² Yi àrèm mbò enyũ básìjì be, “Mpok ákwáy nókò betòj be berìndu, ngók nenikímmuet eneka, nywòp bépémè bho nekwáy nòkò, nkwak bhe.”

Ghók ká, néne chi mpok ane Mandem áyàñ betàñ be berĩndu, néne chi mpok ane Mandem áyàñ bepepe bhe.

³ Sépú ká yěnyĩñ ene échèt mmu mbi ne Mandem be bekwéné béké bhak ndũ betik ebhese. ⁴ Enyĩñ ene séyàñ chi be ndũ yěntiki enyĩñ ene sékà, séntón be séchí bõ betok Mandem tetep. Sébhàñ manák mpoknkem. Sébhàñ esàñori menyu ne menyu, yě nò sébhàñ manák mpoknkem. ⁵ Mánánj baden bhese, mánánj báfyě bhese ekerékenàñ. Mánàñ báguép ebyok be bõ mánchyé bhese esàñori. Séyaná gu betik. Mpok ne mpok, séke bhàñ mbi bebhare kenó ne énehbhe nàkò bhese te nenyíé menyie. ⁶ Batĩ yese achi amem pépép, ne sériñi tetep ane Mandem. Sébhàñ ekébhénti ne bho, ne sébhàñ berĩnti. Éfónó Bedyere achi ne bhese, ne sékàñ bo tetep. ⁷ Séghati bo chi menyĩñ ebhen bechi tetep. Betàñ Mandem béchi ne bhese. Séchí chak besí Mandem ne eyo echi mbò menyĩñi nenu ebhen békwàk bhese sénu ne bõmpap abhese, sénchet bò mbi bebhàñ bhese. ⁸ Mbòk bho báchyè bhese kenókó ke bachak bábyak bhese byak. Mbòk bho bárèm eríri ěti eyese, ke bácháak bárèm chi ebúbũ ěti eyese. Bo básòt bhese mbò bõ bapu, ené sérèm chi tetep. ⁹ Bo bárèm be agha arĩñi kpik bhesé, yě nò bo bárĩñi bhese sayri. Échí mbò be ségùgu, yě nò, séchi nepém. Báchyè bhese esàñori, ke sépú gú. ¹⁰ Séchí ndũ esàñori, yě nò, sebhàñ manák mpoknkem. Séchí amò apay, yě nò sékà beyà bo bábhàñ beyà áfók. Echi mbò be sébhiki bhàñ yěnyĩñ, yě nò, sébhàñ yěntiki enyĩñ.

¹¹ Bě bo Κορινθ, séghati bhe yěntiki enyĩñ kponororñ ne sénene batĩ yese ntá yeka. ¹² Bábhiki

fu beσε anti, be ke bǎbhíkí pere kəη bhεσε. ¹³ Nchí ghati bhe mēnyīη mbə mmu anε árēm enyīη ntá bóbhi. Nεné ká batí ntá yeσε, nkúbhé mbə enyū sékóη bhe.

Bǎké nyóp mmuet ne bo abhen babhiki noko Yesu

¹⁴ Bǎké nyóp mmuet ne bo abhen bǎbhiki noko Yesu. Enyīη ene echi chak besí Mandem, ébhəη yi beku ne ené épú chak. Bediéré bekway bébhak nebhuet amət ne ejuri ke? ¹⁵ Kristo abhəη yi beku ne Satan? Mmu anε ánókó Yesu abhəη yi beku ne mmu anε ábhíkí noko? ¹⁶ Ekerákap Mandem ebhəη yi beku ne bəmandem nsé? Beσε bo sénókó Yesu ke séchí ekerákap Mandem mmu achi nepém.

“Chəη nnte eket eya nenti enap, mbak ne bhə.

Chəη mbak Mandem wap,
bó mámbak bóbha.”

¹⁷ Eta Mandem árēm ye be,

“Fú ká nenti nap

fap ka mmuét ne bhə.

Bǎké nyóp mmuet ne yēnyīη ene ébhóηó bakwap,
ne chəη mpet nsət be amuet.”

¹⁸ Mandem Acha Betəη Menkem árēm mbə enyū
echi nebhuet achak amem Ekáti eyi be,

“Chəη mbak Etaεeka,
mǎmbak bóbha.”

7

¹ Abhen ekəη, tēndu Mandem áchyé bhεσε bariεp amεn, sǒ ká amó feré ndū yēntiki enyīη ene ékwáy mēnyop mmuet eyεσε ne batí ywεσε. Séncháy Mandem, sénu bebhak nyáná besí bhi ndū yēntiki mbi.

Maṇák Pōl ἔti bakōŋo Yesu abhen Kōrint

² Nené ká bati ntá yeŋe. Sébhíkí ká yě mmu ebépti enyih, sébhíkí chōŋti ntí mmu amem, ne sébhíkí nyié mmu ebhón. ³ Mpuré rem nō chi ndu betan be be bākū bebú. Nnán njámbi ngátí bhe bé sékōŋ be ne bati yeŋé ankem, ne yě chi newú yě chi nepém, yěnyih épú kōre bhese ne bhe. ⁴ Mbákánti ne bhe tontó. Mědèp awó anti tontó ἔti yeka. Bächyè me nepōptintí tontó, ne yěndu sébhōŋ beyā esōŋori, maṇák ama aya acha.

⁵ Yě chi mpok ane ségháká atú Masidónia sébhíkí bhōŋ neywēmæet. Besōŋori bere twō bebhē menkem. ⁶ Ke Mandem mmu áchye bo abhen bati apet apu bō amem nepōptintí, achyé bhese nepōptintí ndu Táytōs átwó. ⁷ Puyě ndiere netwō Táytōs ke Mandem ásóré bechye bese nepōptintí. Enyih echak échí be bächyé Táytōs nepōptintí mpok yi achi awu ne bhe. Ághátí me enyū bābhōŋó ekwak be ntwó awu, ne enyū bati ábè bhe amem ne áyóme. Apet aghati me ndū bābhōŋó nti tontó bete ne me. Éká maṇák ama apet aya acha. ⁸ Yě embak chi be ekátí ené nsíjí bhe éká bābhōŋ basémé, áyóme apú ne me be nsih yó. Ndū nebhōnet mbón áyóme mbōnyune ndíjí be yó échyé bhe basémé, yěndu basémé mō áchí chí ndū mómbihí mpok. ⁹ Tetep, mbōŋ maṇák be nsih be ekátí ke puyé chí ἔti yó échyé bhe basémé. Enyih ene éká mbōŋó maṇák chí be basémé amen ekátí eyō échyé bhe akū bātíknsēm ndū bebú ebheka. Bebēnti ebheká bechi enyū bebēnti ebhén Mandem áyāŋ bōbhi mámbōŋ. Ékū be ekátí eyō ébhíkí twō ne ménémé ntá

yě mmu ywεka. ¹⁰ Basémé amēn Mandēm ákónó ákù mmu ántíknsēm ndũ bebú bhi, antwó ntá yi bé yí ámpémé yi, ne apu twó ne áyóme. Ke basémé bō mmik átwò chi ne nēwú. ¹¹ Bě babhōn māngó enyīn ene basémé amēn Mandēm akōnó ákú ntá yεka. Néne, bābhōn beyā ekwak báyíbhiri mēnyīn. Ekε bāso amō ndũ ndak ane ne bābhōn beyā bebēntí ēti ndak ané mmu wu ákú ne bābhōn becháy ēti ndak ane áfákárí. Bābhōn beyā ekwak beghō me ne báyàn tontó be mántémsí mmũ ane átwó ne ndak. ¹² Yēndu nsīn yε be ekáti, mbíkí sīn chi beku māndíní mmu ane ákú nefwōp ne mmu ane bākú yi nefwōp. Nsīn chi ēti bāghó besí Mandēm, be bābhōn ntí ne bhese tontó.

¹³ Eyo échyè yε bese nepōptíntí.

Bāfyé bhese ntí, ne berōn ambi, sechi mañák ēti mañák amēn Táytwos ábhónó ndũ be mankem bāsóré yi awu sayri, bākú ntí eni nepōp amēm. ¹⁴ Mēghāti nyaka bhe chi mēnyīn ebhen bechi tetep mpoknkem. Ne bābhíkí chyε me ntíánwōp ēti enyīn ené ngátí Táytwos ndebhe nōkō awó anti ēti yεka, ne éfú nkwo tetep. ¹⁵ Néne, Táytwos apet akōn be áchá, sayri sayri, mpok yi átik enyũ bāsíéptí yi ne becháy, māngwεre nōkō, ne enyũ bākú yēntiki enyīn ene yi ághátí bhe. ¹⁶ Néne, nchí ñák, mbōnyune mbákánti ne bhe ndu yēntiki mbi.

8

Enyũ bō Mandēm bābhónó bechyε akap ndũ bekwak bho

¹ Bōma, séyàn māndíní ēti berīndu Mandēm ebhen bakwó bho Kristo abhen atú Masidónia

bátónó. ² Beyǎ besəŋəri ebhen bó bághó, békə bábhəŋ mamə tontó. Yě nə, bábhəŋ beyǎ maŋák. Ekə bábhəŋ beyǎ ekəŋ béchye akap keyiŋi nsem ndu békwak bo, yěndu báchí ndũ beyǎ kechép. ³ Nchí ghati bhe be báchye mbə enyũ amə yap átəŋ. Ne mpok báchyè, báchyé mbəŋ echa enyũ amó ayap átónó, mbə enyũ éfú bhə anti. ⁴ Báchyé, mánik nəkə bhese mmuet ndəŋ ne ndəŋ ne nti nenkem bé sénchié bó mbi mánkwák bo Mandem abhen bachi Yerúsalem. ⁵ Nkwó bho Masidónia bákə bacha enyu ene sékàysi nyaka be bákway bekə. Nném enyiŋ ane bə báyámbi bákə chí be báchyé nepém enap nenkem ntá Mandem Acha. Báchyé ye mmuet ntá yese nkwo ndu bekoŋo nkaysi Mandem. ⁶ Táytəs anán abho besət bakap ntá yeka ndũ bekwak bachébhébhə. Ekə séghátí ye yi be ampətnsem awu ankwak be mändək ambi menaŋa betikí berĩndu ebhen bǎbhó. ⁷ Bǎbhəŋ yěntiki enyiŋ ndu mbi Mandem bǎcha. Bǎbhəŋ neka ne Yesu erírí. Bághàti bho Mbok Ndíndí ěti Yesu sayri. Bǎriŋi tetep Mandem. Báchyé nepém eneka nenkem ndu bekə betik Mandem ne bǎkəŋ bhese tontó. Kə yeka nkwo betik ndu bechye ne berĩndu ebhen beya becha.

⁸ Mpu rəm nə chí be bǎbhəŋ bekə mbə enyũ ngátí bhe. Nchí kə chi be mǎndíŋi enyũ bə báchák bábhónó ekəŋ ndu békwák. Nkə chi be mǎmbón mbi betəŋ be bǎkəŋ bo bachak tetep. ⁹ Bě bǎbhəŋ bǎriŋi enyũ berĩndu ebhen Yesu Kristo Acha átónó bhese. Yěndu yi ábhónó nyaka yěntiki enyiŋ, ay-ibhiri arəp nchébhé mmu ěti yeka be kechep eki kénkə mǎmbák bo abhen bábhónó yěntiki enyiŋ

bēsí Mandem.

¹⁰ Maníé ama ndü ndak anε chi be: Mmíé éyú, bē ké bǎyambi bechye akap, ne mbōñ be ké bǎyǎmbi bebhōñ ekwak beku nō. ¹¹ Nanǎ ye ká betik ebhen bǎbho mbō enyü amó ayeka átōñ, be neku yweka ánko enyumot ne ekwak beku mbō enyü bǎtí ¹² Mbák mmu abhōñ nti béchye akap, Mandem äsot enyih ene yi áchyé mbō enyü amó yi átōñ. Apú bhep mmu ánychyé enyih ene yi ábhíki bhōñ. ¹³ Mpu rem nō chi be mámféré ntu amæet bō bachak mámbay be anti. ¹⁴ Nchí yan chi be ndü bǎbhōñó tontó néne, mánkwak bo abhen bǎbhíki bhōñ, be mpok bō nkwo bǎbhōñó, mánkwak be ndü mpok anε bǎbhíki bhōñ. Enyu eyō be mankem bǎbhak sayri enyumot. ¹⁵ Echi mbō enyü Ekáti Mandem éghati bhesε be,

“Mmü anε ápókó beyǎ nenyíé enen néfú amfay ntá Mandem,
 änyie nyaka yěnyih kerōp,
 anε ápókó chi mandú abhōñ enen nekwáy yi gbák.”

*

Bátó Táytos ne mamæere bhi ntá bōnkwo abhen Kōrint

¹⁶ Nchí kaka Mandem be aku Táytos ámbōñ nkúbhé enyü nti enen me mbōñó ndu bekwak bhe. ¹⁷ Puyě chi be aká beku enyih ene séghátí yi. Yimbōñ anáh abhōñ ekwak bepet bétwō awu beghō be mankem. Eti yo, átwō ye nkwo ndü mmæet eyi. ¹⁸ Sétō manō achak nkwo ne Táytos. Nkwó bo Kristo mban enkem bǎríní yi sayri eti betik ebhen yi ákū ndu béghati bho Mbok Ndíndí. ¹⁹ Ne ndu berōñ

* **8:15** Yiñi Esōdos 6.18.

ambi, yi ke bakwó bho Kristo mbankem báyábhé bé anko nǎkǎ ne bhese ndũ betikí berĩndu ebhen sékù. Sékù bhǎ ndu nkwo enyu eyǎ bé sénchye Mandem kenókó ne bétǎn be sebhǎn ntí békwa bho. ²⁰ Ndũ sékò ndu nkwo, eyǎ epu chye mbi be mmu ánkáysí be sébhǎn batí apay. Sésǎt mpok be yě mmu áké jí bhese beyĩnǎ enyũ sékù ne beyǎ akabhé nkáp ane. ²¹ Séyǎn chí bekú enyĩn ene echi chak, puyě chi ndiere besí Mandem Acha, ke besí bho nkwo.

²² Sétò nkwo mómayeese achák ne bhǎ. Sénan semǎ yi ndǎn ne ndǎn, ndu beyǎ babhi, ne séghó be abhǎn ntí békú betikí Mandem. Néne, áchyé mmǎet ndu bekú bhǎ achá mbǎn enyu esí mbǎnyune abháká ntí ne be tontó. ²³ Mbák chí Táytǎs, chí ntí nkúbetik awa. Akú betik ne me ndu bekwak be. Mbák chí bǎmayese bachak abhǎ, yěntikí mmu wap achi mũnto ndũ ntí bakwó bho Kristo abhen bátó yi, bǎ bho báchyè Kristo kenókó. ²⁴ Kú yeka bakwó bho Kristo mángǎ kponorǎn be bǎbhǎn ekǎn ne bho, ne be ntí achi ane sédèp awǎ anti ěti eyeka besí bhap.

9

Mmu ane ápí tontó ághè m tontó

¹ Ntí apu ane mǎsin be ěti nekwa enen bǎbhǎnǎ bechye nkwo Kristo abhen Yerúsalem. ² Ndĩnǎ be bǎbhǎn ekwa bekwak ne ngátí nkwo Kristo abhen atú Masidónia ěti yeka ndep nǎkǎ awǎ anti be bǎka bǎmayese mankem abhen atú Akáiya mǎnan bǎtonǎti mmǎet ndu bechye nekwa te mmíé eyu. Ne betǎn ebhen bǎfyè ndũ ndak ane ndu ményíkisi batí

beyǎ bhap be mántontí awap akabhé nkáp nkwo. ³ Ke nchí to bǎmayese abhen ntá yeka ndu beku be nepá ane sépanyu éti eyeka ndü menyin ebhen áké bhak ndéndem. Ene, chi beku be mǎnkway bétontí mmæet ne ayweka akap mbə enyü ngátí bhə be chəŋ mǎnkə. ⁴ Mbák ntwó awu ne mbək bönkwo Masidónia ené bǎbhiki re tonŋti mmæet sayri, chəŋ mbəŋ beyǎ ntíanwóp mbənyune ngátí bhó enyü nsiki nti ne bhe. Mbák émfákári nə, ntíanwóp eneka néya mbəŋ néncha. ⁵ Etiyo ke nkaysi ye be eri mfyé betan be bǎmayese mánjambi mántwə awu mántontí akap ane báfyə bariəp bechye ke məntwə. Eri beku be akap wu ámbák chi ane áfù be anti, puyé chi enyin ene mányiere be nyiere mǎnkə.

⁶ Bǎké ghəkəntik be mmü ane apí mbwət ane ábhíki ya, ághem mbwət ane abhiki ya. Ke mmü ane apí beyǎ, ághem beyǎ. ⁷ Yəntiki mmu abhəŋ bechye akap chi mbə enyü yi akə nti bechye, puyé chi ne basémé anti, ne ékébhak chi mbə be bápuri yi puri, mbənyune Mandem akəŋ mmu ane áchyè akap ne maŋák. ⁸ Ne Mandem abhəŋ betan bechye bhe áfók ane aya acha be mǎmbəŋ yəntiki enyin ene échébhé be enyu ene éya encha kpát mǎnkway bekwak bo abhen menyin bechebhe bhə. ⁹ Echi mbə enyü Ekáti Mandem érəm be,

“Mmu Mandem achi awó fúú. Achye bo abhen eyap epu keyinji nsem. Berítí betik ebhi bépú nem.” ¹⁰ Chəŋ Mandem mmu áchyè mbwət ntá nkwananki ne ánchyè nenyié menyie anchye be nkwo mbwət, ankə yo anjá ancha, ne ankə berítí betik ebheka ménchyé beyǎ mbwət. ¹¹ Chəŋ Mandem anchye bhe keném ndü yəntiki mbi

βε mǎnkwáy bechye tontó ne awó fúú. Ne akap aywεka wu ámfuεt ntá yeεε angaka ntá bo abhen bǎtò wu ntá yap, ne ánkε bó mánchyé Mandem bakak. ¹² Betik ebhen-ne bǎkù békwák nkwo bo Kristo ndu menyu beyay. Békwák bó mámbəη menyih ebhen bechebhe bhə ne békwák bó mánchyé Mandem beyǎ bakak. ¹³ Ndü bǎchémé nkáp ne bǎchyé bo bhə, bǎtəη be bǎkoηo tetep ane Mbok Ndíndí ane bǎrem be mǎnókó. Ndü bǎchye enyu yə ne awə fuu ndu bekwak bhə ne bo bachak, bo bǎghə ne bǎchye Mandem kenókó. ¹⁴ Ndu berəη ambi, chəη bó mánik nəkə mmuεt ntá Mandem ɛti yεka. Bǎbhəη ekəη beghə bhe mbənyune bǎghə beyǎ berǐndu Mandem amuεt yεka. ¹⁵ Sénkáká nókó Mandem ndü akap ane yi áchyé ane mmu apú kway berem enyü wu achí.

10

Pǎl ákú mándíηí be yi achi münto tetep

¹ Mεmbəη Pǎl ke nchí nik be mmuεt ndü nnyén Kristo mmu ábhónó ekébhénti ne neεεptímuεt. Chi me mmu mbək bhə bǎrəm be mpok nchí ne bhe besí ne besí nchí rem kepí ne becháy, ke mpok mpu ne bhe nchí siη be bekáti ne betanťi beyəη. ² Nchí nik be mmuεt be bǎké puri me be mbák bebəbebe ne bhe mpok ntwó awu. Ndíηí be mbəη bébhak bebəbebe chi ne bo abhen bákàysi be sékù menyih mbə bə mmik. ³ Yéndu séchí ndü mmiki ne sépú nu mbə bə mmik. ⁴ Menyihí nenu ebhese puyé chi ebhen bakwǎηwan. Mandem ke áchyè bhese bhə, ne bébhəη betan bechəηti bepok ebhen bəmpap abhese bǎbhèεε. ⁵ Séchəηti netanányu ne yéntiki

enyiη ene été bechet bo mbi be báké riηi baraka Mandem. Sékè̀m yě̀ntiki enyũ nkaysi mbò mũkenəη ane bákémé ebhĩ̀enu, ne sékũ yò ándóbhe ghok chi Kristo. ⁶ Mpok mǎnan bǎchye mm̃uet enkem ntá Mandem, chəη sě̀ntoñti mm̃uet bétémsi yě̀ntiki mmũ ane átaηntí ne Kristo.

⁷ Bǎriηi menyiη ebhen beyiηi me chi amfay amfay. Mbák ye mmu arĩηi sayri be yi achi nkoηo Kristo, ándiηi be bese nkwo sɛchi bakoηo Kristo mbò yi. ⁸ Yě̀ embak chi be nchi dɛp awò anti tontó mandú ncha enyũ mbòηó beku ě̀ti betan ebhen Yesu Acha áchyé bhese, eyò epu ku mbòη ntíanwóp. Achyé me betan ebhò chi beku mǎngo, puyě̀ beku mǎnkwen. ⁹ Mbíkí yan embak mbò be mě̀sòt bekáti ebhen mě̀sìη beku mǎmbəη becháy. ¹⁰ Mbok bho bǎrè̀m be, “Bekati Pǎl ásìη betan becha ne beyəη ebhi bétòk mmu te anti, ke mpok yi achi ne bhese, apú bhəη betan ne apú rem yě̀nyiη ené échwè bo anti.” ¹¹ Menyũ bǒbhò bǎbhəη beriηi be menyiη ebhen sésìη ndũ bekáti mpok sépú awu, bó ke séku chəη mpok sébhak awu ne bhe.

¹² Puyě̀ be sémò beyenti mm̃uet ne bo abhen bákàk mm̃uet. Ke neyenti mm̃uet enap ne bati ndu betəη be bácha bhò, nétəη chi be bǎbhíkí bhəη mbòη keboη. ¹³ Mbák chi bhese, sépú pányu encha enyu sébhóηó beku. Sėti bewenti chi ndũ ndiere ane Mandem afyé be sė̀nku sė̀ngwenti aré, ne be nkwo bǎchí ebhe eyese. ¹⁴ Sébhíkí kiηi ndiere ane Mandem afyé mpok séyambi sétwó ntá yeka. Bese babhəη ke séyambi sétwó bhe ne Mbok Ndíndí ě̀ti Yesu Kristo. ¹⁵ Sépú kiηi ndiere ane Mandem afyé

ndu ebhese betik. Sébhaka ntí chi be ndũ neka eneka ne Kristo négò néndòk nòkò chi ambi, chòḡ betik ebhese nkwo nenti eneka méngo mēndòk nòkò chí ambi. ¹⁶ Mbák echi nò, chòḡ sénkway beròḡ beghati Mbok Ndíndí amem betòk bechak ebhen yě mmu abhiki re kú betik aré, kepányu ěti betik ebhen bò bákú ndũ ebhe mmu achak. ¹⁷ Ke Ekáti Mandem éřem be, “Yě agha ane áyan bėpanyu, ámpányu ěti enyih ene Mandem Acha áká.” ¹⁸ Puyě mmu ane árèm erírí ěti mmuet eyi ke Mandem Acha ásòt ne maḡák, chi mmu ane Mandem árèm erírí ěti yi.

11

Pǎl ärem be betik ebhi bechi kekúrí ne ebhen bõnto nsé

¹ Nchí níkmuet be mǎnkepnti ne me ndu nchí rem kepí mbò echihĩmu. Kép ká ntí ne me. ² Dihí ká be nkòḡ be ne mpabhamík ane Mandem. Nsòt be mbò ngòsòḡ ane ábhíkí rihí mbakanen ne nnáh mfyé bariép ne mmũ amòt ane ábháy bhe. Mmũ wu chi Kristo. ³ Ke mbòḡ becháy be bõfú bákway berwò bhe mbò enyũ Satan ásóré nyaka bapu mi arwó Ifa, énkú nkaysi ayeka ampòkò bhe mǎngure ebhi, keperere koḡo mbi Kristo ne ntí nemòt enen nechi pépép. ⁴ Nchí rem nò mbònyune echi mbò bhe mbák mmu atwò ntá yeka aghati bhe enyih, yě yi árèm chí ěti Yesu achak ane achi kekúrí ne ane séghati bhe menyih ěti yi, mǎnoko nóko. Ne yě árèm chí ěti efóḡó ene echi kekúrí ne Efóḡó Mandem mmu mǎnene bati ntá yi bákaka, ne yě árèm chí ěti Mbok Ndíndí ane achi kekúrí ne ane mǎnókó, mǎnsòre sòt amò apay. ⁵ Mbíkí kaysi be bo abhen bāsòt be bachi

manem bönto bacha me. ⁶ Ngufú mbíkí rinjì berem kepi, ke ndínjì enyinjì ene nchí rem, ne sènanjì sékù be mändinjì nó kponororjì ndənj ne ndənj, ne ndũ beyä babhi.

⁷ Mpok ngátí bhe Mbok Ndíndí Mandem, mbíkí bherp be nkáp. Nséptíméét ntá yeka ndu bekwak mambak maném bo. Nkě nyaka nò chi bebá ke? ⁸ Nchí sət nyaka nkáp ntá bakwó bho achak ndũ bekwak bhe. ⁹ Ne mpok nchí awu ne bhe nke bhənj nkáp mbíkí chyε yě mmu ywεka esənjəri mbənyune bati bömayεε abhen báfú atú Masidónia ke báchyε nyaka me nekwa. Mbíkí chyε bhe ntu wa be mämpəkə wáwák. Ne enyu εyə ke nchí bhak. ¹⁰ Ndũ tetεp Kristo achi ne me, nchí rem be yě mmu apú kway beku me mbət bedεp awə anti ndũ atú Akáiya ankem. ¹¹ Nchí kə nò ndak yi? Chi be mbíkí kənj be ke? Wáwák! Mandem arínjì be nkənj be!

¹² Ne enyinjì ene nchí kə, chənj ndək ambi beku yə, bé mkpət beka bo abhen bárəm be bákù betik ebhap nkúbhé mbə enyũ mékà ebha. ¹³ Menyũ böbhə puyě bönto abhen tetεp. Chi bo abhen báyíbhírí mkpá, ne bärwə bho ndũ betik ebhen bə bákə be báchí bönto Kristo. ¹⁴ Ndak anε apu ané maknkay. Yě chí mbənj Satan äyibhiri mkpá ankə mbə be achi ángel anε bediéré Mandem béghə yi amεet. ¹⁵ Epú yé enyinjì maknkay mbák bakě betik Satan bákù nkwa mbə be báchí bo abhen bákə menyinjì ebhen bechi chak besí Mandem. Ndũ ngwenti yap bábənj chi nsáy betik ebhen bə bákə.

Pəl ádεp awə anti eti besənjəri ebhi mbə münto Kristo

16 Μπετ nchí řem be, yě mmu áké kaysi be ntí ábhíkí kway me amem. Mbák bákaysi nɔ, sɔt ká me enyu ene bákway beghok enyih ene mmu ane ntí abhiki kway yi amem árèm, bé menkwɔ ndep awɔ anti mandú. 17 Enyih ené mérémm puyě enyih ene Acha aghati me. Nchí řem chi mbɔ echihĩtĩmu. 18 Těndu beyă bo bápànyu ěti menyih ebhen bakwăŋwan băsɔt be bebhɔŋ menwɔp be mǎngok nɔkɔ nsé yap, bǎbhɔŋ ye beghok menyihĩ tetep ebhen mbónó bégháti bhe ěti mmæet eya. 19 Bě bho bǎchi bariŋĩndak, bǎchòkɔ mǎngoko nɔkɔ menyih ebhen bechihĩtĩ bho bárèm ne maŋák. 20 Bǎkà bo abhen bǎbhère bhe mbɔ basem ne mányie bhe nsem amɔt, ne mányiere be amik, ne báyiŋi be fúú kpát bádèn be. 21 Ɛ! Mbíkí bhɔŋ nɔ chí betan-ɛ! Fonɔrí ká me be mpú kɔ menyih ebhɔ ntá yeka.

Chɔŋ ndɔk ambi berem mbɔ echihĩtĩmu. Yěntiki enyih ene ékɔ mmu ándep awɔ anti, me nkɔwɔ mǎkwáy bedep awɔ anti ěti enyih eyɔ. 22 Mbák bádèp awɔ anti bé bǎchi bo Hibru, me nkɔwɔ nchí mmu Hibru. Mbák bǎchí bo Israel, me nkɔwɔ nchí mmu Israel. Mbák bǎchi bebhárebhɔ Abraham, me nkɔwɔ nchí ebháremɔ Abraham. 23 Mbák bǎchi bǔ betok Kristo, me nchá bhó. [Nchí řem mbɔ ebhokori mmu.] Nkɔ betik nchá bó mankem. Nchwe kenɔŋ ndɔŋ ne ndɔŋ ncha yěntiki mmu, mǎntem áyá acha, ne ndɔp kékwót begu ndɔŋ ne ndɔŋ. 24 Bo Israel mánanɔ bádèp me nnet ne ékpa ndɔŋ esă nsem nekú ne enwi. Bákɔ nɔ ndɔŋ etay. 25 Bǔ Rom bádén me ne ékpa kenɔŋ ndɔŋ érát. Bo bátémti me ne batay ndu beway ndɔŋ amɔt. Achwi abet anyén ne me ndɔŋ érát. Achwi árákátí amem

manyu ekɛ ngókónyɛn ndũ beti mémɔt ne nywɔp némɔt. ²⁶ Mfóri newú beyä mpok ené méréðh nekɔ. Mfóri newú amem manyén ane ájwí ágbóko, mfori newú amɔ betantí baghép ne amó batí bo Israel ne abhen bápú bo Israel. Mfóri newú amem betɔk begho, ne amem baso, ne amem manyu ne amó bõnkwɔ abhen betábhá. ²⁷ Nnánh nkɛ betik, nsɔɔri mmɛt beyä mpok nke kway bebhure kenó, ne nchókó nsay nke kwáy bebhɔh yě manyiep menyu ne nenyíe enen nékwáy me, ne mbáép ákók me ndu mbíkí bhɔh nden bekuti mmɛt. ²⁸ Besɔɔri bechak béchí ke mbíkí pere yan berem ɛti besɔɔri yěntiki ewak. Puyě chí ndiere menyih ebhen. Mbɔh beyä basémé beyihɛ enyu ené bēka bakwó Kristo bāchi. ²⁹ Agha ákwáy bebhɔh békwené ke ékebhak ntá ya mbɔ be me ke mbóhó békwené ebhɔ? Agha bákway bekɛ yi ankwɛn ndu bebá ke ntí keddu me amem ne beběnti?

³⁰ Mbák mbɔh bedep awɔ anti chɔh nkɛ nɔ chi ndu menyih ebhen bétòh be mbíkí bhɔh betan.

³¹ Mandem Mmu achí Chi ntá Yesu Acha arínjí be mpú sɛnse.

Bakak ámbak ne yi ngwenti ti. ³² Mpok nchí etɔk Damáskɔs, Góbhano ane mfɔ ngo Arɛtas afyé, áchye eyɔh be batémé nenu mambabheri nɔkɔ nyũbha ané etɔk enyu ene bɔ bákway bekem me. ³³ Ke bõnkwɔ bákɛ nchwe amem ekay ene báséré nnik are bátó ndu mbok ane achi ankok, básébhɛ me amik, mbɛɛ.

12

Pål ädèp awó anti mbɔnyunɛ abhɔh ntí ne bõnkwɔ

Kōrint

¹ Mbəŋ berəŋ ambi bədɛp awó anti yěndu nsáy apú aré. Kε dǝ ká ngati bhe ěti kenó amík anti fúú, ekɛn ngó nε mɛnyin ebhɛn Yesu Acha ákú mε ndiní.

² Ndiní mmũ anε achi nyaka nkoŋo Kristo. Egháká mamié byo nε anwi echəŋ ɛnɛ Mandɛm ásóré yi tɛ amfay. ³ Mpet nchí rɛm bε ndiní bε Mandɛm asot nyaka mmu wu árək Paradays* nε yi, kε chí ndu ɛfɔŋó kε chí ndu nkwoɱmɛt a, mbíkí riní. Mbəŋ Mandɛm kε áriní. ⁴ Aré, aghók mɛnyin ebhɛn mmu ábhíkí bhəŋ bεghati bho enyũ bə bɛchi, nε mmu apú kway mbəŋ berɛm enyũ bɛchi. ⁵ Mbəŋ bədɛp awó anti ěti mmu wu, kε mpú kɛ nɔ ěti mmɛét ɛya. Nchi dɛp awó anti chí ěti mɛnyin ebhɛn bétəŋ bε mbíkí bhəŋ betan. ⁶ Yě embak chí bε nchí yan bədɛp awó anti mpú bhak echinɛtímu mbənyunε nchí rɛm chí tɛtɛp. Kε mpú kɛ nɔ ndũ mpú yán bε yě mmu ánkáysí bε ncha enyũ mmu ɛnɛ yi ághò nε ɛné yi ághòk mɛrɛm bε nchí.

⁷ Ndu bɛkɛ bε nké pányu ěti beyǎ mɛnyiní maknkay ebhɛn yi ákú mɛndiní, áchyé mε ɛsəŋɔri. Mbák mbə mmu anε báfyé yi nsé amɛt. ɛsəŋɔri ɛyɔ ebhak enyin ɛnɛ Satan átó bε ɛnyíéré mε amík, ɛnkan mε nke pányu. ⁸ Nnik Yesu Acha mmɛt ndəŋ ɛrát bε yi amfɛrɛ mε ɛsəŋɔri ɛnɛ amɛt. ⁹ Kε akemε mε bε, “Berĩndu ebha békway nε wə mbənyunε betan ebha bétəŋ kponoroŋ chí amɛt bo abhɛn mmɛt apú bhə.” Ndu echí yě nɔ, chəŋ ndək ambi bədɛp awó anti nε maŋák ěti mbíkí bhəŋ betan, bε betan Kristo mémbak nε mε. ¹⁰ Ɔti Kristo, nchí yε maŋák bε mbíkí bhəŋ betan, yě básəkəti

me sōkōti, yě menyin bétan̄a tan̄ ntá ya, ne yě nchí bhōn̄ nyenyok menyu ne menyu, ne yě báchyè me chi besōn̄ari. Echi nō mbōnyune mpok ane mbíkí bhōn̄ betan̄ ke nchí tan̄ sayri.

Pǎl abhōn̄ nti ne bōnkwō abhen̄ etak̄ Kōrint

¹¹ Ndem̄ kep̄i mbō echin̄tímu. Bě kě bǎpúrí me nk̄a nō mbōnyune, be ke bǎbhōn̄o beghati bho enyū mmu me nchí. Yěndu mpú yěnyin̄, bōnto abhen̄ bǎyōn̄ nō manyén ayap amfay bǎbhíkí cha me. ¹² Mpok nchí awu ne bhe nk̄a menyin̄ betōn̄ be be nchí mūnto tetep. Mbōn̄ ekébhéntí ne nk̄a menyin̄í maknkay menyu ne menyu. ¹³ Ndiere enyin̄ ene mbíkí k̄a ntá yeka ené nk̄a ntá bakwō Kristo bachak̄ ncha chi be mbíkí bhep̄ bhe nekwak? Fōn̄orí ká me ndū nefuōp̄ eno!

¹⁴ Din̄í ká be nnán̄ ntōn̄tí bétwō beghō bhe ndu ndōn̄ ene éjwí érat. Mpú bhak̄ chōn̄ ntu ntá yeka mbōnyune be ke mēyan̄, puyě bakap̄ ayeka. Echi nō mbōnyune puyě mǎmbō ke babhōn̄o bebh̄are menyin̄ ntá bachi ne manō bhap, chi bachi ne manō ke bǎbhōn̄o bebh̄are menyin̄ ntá bōbhap. ¹⁵ Chōn̄ mbōn̄ beyǎ man̄ák bechye yěntíkí enyin̄ ene mbōn̄ó, yě chi mm̄et̄ eya, ndu bekwak bhe. Ndū ekōn̄ eya ne bhe égō éndak̄ nōkō chi ambi, eyeka ne me émay nōkō may ke?

¹⁶ Sayri sayri, bákà ne me be mpok ntwó awu, mpú sōt nyaka menyin̄ ntá yeka, yě nō mbōk bārēm̄ be nchí mmu betábhá, ne be nchí sōt menyin̄ ebheka ndu ngwáy. ¹⁷ Ndū nk̄wō bho abhen̄ ntó ntá yeka, yě amōt ábhíkí sōt nnyén̄ ena berwō bhe. Epú nō ke? ¹⁸ Nnik̄ nyáka Táytōs ne mōmáyses̄ be mántwó

awu ntá yeka. Atwó nókó asot menyih ebheka ndũ ngwáy ke? Me ne Týtos sébhōn chi nkaysi amot. Pú nó? Bese ne yi sébhōn chi ekakáneko émot. Pú nó?

¹⁹ Abhen ekōn, bākáysi be ndu mpok ane nkem sérēm menyih ebhen chi ndu bétáná mmuet ntá yeka ke? Wáwák! Sérēm chi enyũ Kristo áyān be séndem ne besí Mandem. Sékù yěntiki enyih chi be mǎnséné ndũ mbi Mandem. ²⁰ Mbōn becháy be ngufú mpok ntwó awu beghō bhe nchí kway betemeri bhe ndu nte ane mbíkí káysi betemeri bhe, ne be nkwo mǎngō be mpú ndu nte ane bākaysi beghō me. Ngufú, nchí kway betemeri bhe ndũ bǎgwà, ne ndũ bǎbhōn mpabhamík ne bati, ne ndũ echókónti, ne ndũ mǎnem menémé, ne ndũ bǎchōnti manyén bati, ne ndũ enan̄ti, ne ndũ epih bekáysi be bǎcha bati, ne ndũ bākù menyih táká táká. ²¹ Mbōn becháy be nnán̄ mpet ntwō awu chōn Eta Mandem ánkù mbōn ntíanwóp besí ebheka, ne mbak ndũ nedĩ kebho ěti beyǎ bō ahben bākù nyaka bebú ne bǎbhuet bekù bepō menyih, ne epúsí, ne mányiē bepǎ epusi.

13

Ndũ ngwenti, Pōl áyēp bōnkwo Korint batú

¹ Ndōn ane ákú érát ene nchí twō beghō be bǎké ghókóntik be Ekáti Mandem érēm be mbák bo mándem be mmũ ákú ndak, bǎbhōn bétwō ne batísie bapay, mbák apu nō, barat. ² Mpok ntwó awu ndũ nekō enen néjwí ndōn epay, njep batú bo abhen bākù bebú ne bōnkwo bachak mankem. Néne, mpet nchí semti bhō ené mpú awu nkúbhé mbō enyũ nkù nyaka mpok ntwó awu be, mbák

mpét ntwə, mpú rə bhə enyu eyə. ³ Chəŋ nkə māngə berij menkem ebhen bétəŋ kponorəŋ be nchí rəm chi menyij ebhen bífú ntá Kristo. Apú kem be mbə mmũ ane ábhíkí bhəŋ betəŋ. Atəŋ betəŋ ebhi mpok áchí nenti eneka. ⁴ Yěndu bágó yi ndũ ekotákátí mbə mmu ane abhiki bhəŋ betəŋ, Mandem ákú yi apetnsem ndũ nepém. Bese nkwo sebhiki bhəŋ betəŋ ndu sébháré mmuet ne yi. Ke ndu sétok bhe, chəŋ sémbəŋ nepém ne Kristo ndũ betəŋ Mandem.

⁵ Chák ká mmuet beghə mbák, ndũ ekakáneko eyeka, bākəŋo menyij ebhen mánókó. Yijí ká mmuet. Mbák eru nə, nó bākwen nemə. ⁶ Nókó ká be chəŋ māngə be sebhiki kwen nemə. ⁷ Sənikmuet ntá Mandem be báké kə nefwəp. Səpú kə nə chi be kə bo mángó be séchí chak. Səyán chi be mambák chak, yěndu bākway beyijí bhese mbə bo abhen babhəŋə bekwéné. ⁸ Yě embak yi, sepú kway be kə enyij ene échet tetep mbi. Səkə chi enyij ene ekə tetep ane Mbok Ndíndí ándókó nókó ambi. ⁹ Sébhəŋ manák mbák bətaŋ, ye émbak chi be sebhiki taŋ. Sənikmuet ntá Mandem be neka eneka néngó nenjwi pəət. ¹⁰ Nti ane nchí siŋ ekáti ene ntá yeka ambi ambi chi be mpok ane mětəwə chəŋ awu, nkəsət betəŋ ebhen Mandem áchyé me mbak bebəbebe ne bhe. Mandem achyé me bhə chi be kə mǎnte ndũ neka eneka, puyě chi be kə mǎnkwen.

¹¹ Bǎma, berəŋ ndũ ngwenti, ghók ká maníe ma, mǎnchəkə sayri. Nyuré ká ekakáneko eyeka, mambak eyəŋ émət ne bati. Bák ká sayri ne bo báchák. Mbák mǎnkə nə, chəŋ Mandem mmu ákəŋ bhese ne áchyè bhese kpák, ambak ne bhese,

ambak ne bhe. ¹² Kaká ka bati sayri mbɔ bo Mandem. ¹³ Bɔ̀nkwo mankem abhen báchí fá bátò nkwo bhe bakak. ¹⁴ Yesu Kristo Acha ántón be berĩndu, ne ekɔn Mandem embak amem bati yeka, ne eyɔn émɔt ene Efónó Bedyere áchyè embak ne be mankem.

Ekáti Nku Nkɔ

New Testament in Kenyang (CM:ken:Kenyang)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kenyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kenyang

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
0a400be4-2dfe-565d-bdea-5f3d59d48520